

Handlingsplan for digitalisering i Færder kommune

Bakgrunn for planen

Færder kommune ble, etter vedtak av felles kommunal digitaliseringsstrategi i Kommunestyret - 21.06.2023, bedt om å utarbeide en handlingsplan for digitalisering med mål om å forenkle, fornye og forbedre kommunale tjenester og arbeidsprosesser. Planen er forankret i kommunens digitaliseringsstrategi, [Nasjonale digitaliseringsstrategi 2024-2030](#) og Færder 2030. I denne handlingsplanen skilles det mellom *digitalisering* og *digital transformasjon*.

Digitalisering betyr å bruke teknologi for å gjøre eksisterende prosesser, tjenester eller arbeidsoppgaver digitale.

Digital transformasjon betyr å endre og fornye arbeidsmåter, tjenester og organisasjonskultur gjennom innovativ bruk av teknologi.

Stikkord for handlingsplanen er: samarbeid, effektivisering, innovasjon, bærekraftige tjenester, styring og etikk.

Ansvar for og oppfølging av handlingsplanen

Kommunalsjef har det overordnede ansvaret for revisjon av handlingsplanen. Handlingsplanen skal følge kommuneplanprosessen og revideres hvert fjerde år, mens tiltaksplanen rulleres årlig. Arbeidet med digitalisering vil også omfatte mange mindre tiltak og daglig drift i perioden som ikke omtales i tiltaksplanen.

Innholdsfortegnelse

Handlingsplan for digitalisering i Færder kommune.....	1
Bakgrunn for planen.....	1
Ansvar for og oppfølging av handlingsplanen.....	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Digitalisering som strategisk grep.....	3
Status.....	3
Utfordringer.....	3
Overordnede mål.....	4
Innsatsområder og tiltak for måloppnåelse.....	5
Kvalitetssikring av informasjonssikkerhet og personvern.....	6
Sikker og fremtidsrettet digital infrastruktur.....	6
Jarlsberg IKT fra 2027.....	7
Kunstig intelligens og KI-forordningen.....	7
Etikk.....	7
Avslutning.....	7

Digitalisering som strategisk grep

Digitalisering sees som en investering for å møte økte krav og arbeidsmengde effektivt, gjennom automatisering, bedre informasjonsflyt og optimal ressursbruk.

Digitalisering kan gi økt kvalitet og frigjøre tid til kjerneoppgaver, men fører ikke automatisk til økonomiske besparelser. Det understrekes at tiltak må eies av sektor og virksomhetene, og at det anbefales årlige tiltaksplaner i sammenheng med eksisterende og nye planer.

Det forventes at prosjektene bidrar til målbare forbedringer og verdiskaping for både innbyggere og organisasjonen. Kommunen skal ha et tydelig fokus på gevinstrealisering i alle tiltak. Gevinstrealisering kan være lavere kostnader, bedre tjenester, forbedret arbeidsmiljø for ansatte, erstatning for farlig arbeid, raskere reaksjon ved feil, bedre grunnlagsdata for riktige beslutninger, oppfølging av lovkrav, besparelse av arbeidstimer, mindre utslipp, bedret sikkerhet, med mer.

Kommunen skal vurdere nøye hvordan tid, økonomiske ressurser og personell brukes når nye teknologier tas i bruk, slik at investeringene gir ønsket effekt og står i forhold til gevinstene. Selv om det er ønskelig å anskaffe gjennomprøvde og etablerte løsninger, må kommunen også være villig til å bidra i utviklingen av nye produkter – for eksempel gjennom testing i piloter. I dette arbeidet er nivået av digital kompetanse i befolkningen og innsatsmodellen «Færdertrappa» viktige verktøy for prioritering og planlegging.

Status

Digitalisering er et område de forskjellige sektorene og virksomhetene jobber kontinuerlig med, i ulikt tempo. Det pågår en rekke digitaliseringsprosjekter i de ulike sektorene og virksomhetene. Omorganiseringen våren 2025 medførte dannelsen av enheten *Digitalisering og innovasjon* for å bistå virksomhetene i digitalisering og digital transformasjon. *Digitalisering og innovasjon* er i dag påkoblet en del av digitaliseringsprosjektene og jobber aktivt for å involveres i alle digitaliseringsprosjekter der det er hensiktsmessig.

Utfordringer

Det jobbes godt med digitalisering i de fleste sektorer og virksomheter, men en del av prosjektene og prosessene oppleves sårbare og avhengig av enkeltpersoner og deres kompetanse. Digital transformasjon oppleves mindre utbredt i kommunen, da dette krever større grad av endringskompetanse og større grad av omstilling. Det er også viktig å erkjenne at endringsarbeid og digital transformasjon ofte tar tid, og at resultater ikke nødvendigvis kommer umiddelbart. Med den raske teknologiske utviklingen er det også vanskelig for virksomhetenes fagpersoner å være fullt oppdatert på utvikling innen digitalisering, både når det gjelder muligheter, men også utfordringer for eksempel innen informasjonssikkerhet og personvern. Økt digital kompetanse i alle ledd er et nøkkelpunkt for å drive trygg digitalisering i et teknologisk samfunn i rask endring.



Figur 1: Digitaliseringens roller

Det er et behov for større samordning på tvers av sektorene slik at man kan få bedre erfaringsutveksling, og bedre utnyttelse av de systemene kommunen har, eller velger å anskaffe i fremtiden. Det er også viktig at digitalt endringsarbeid blir koordinert mellom sektorene, virksomhetene og Jarlsberg IKT.

Overordnede mål

Færder kommune ønsker å vektlegge konkrete tiltak som skal løse utfordringer, effektivisere driften og skape økonomiske gevinster. Det legges vekt på bruk av fellesløsninger, forenkling av prosesser for ansatte og innbyggere, og fornyelse av arbeidsmetoder med etikk som en sentral dimensjon.

I den kommunale digitaliseringsstrategien fremheves bærekraftige tjenester med fokus på innbyggernes behov, tilgjengelighet, brukervennlighet og inkludering. Det er som mål at innovasjon og virksomhetsutvikling skal styrkes gjennom digital kompetanse og en kultur for kompetanseheving og endring. Effektiv ressursbruk og sikker digital forvaltning er sentralt, sammen med interkommunalt samarbeid.

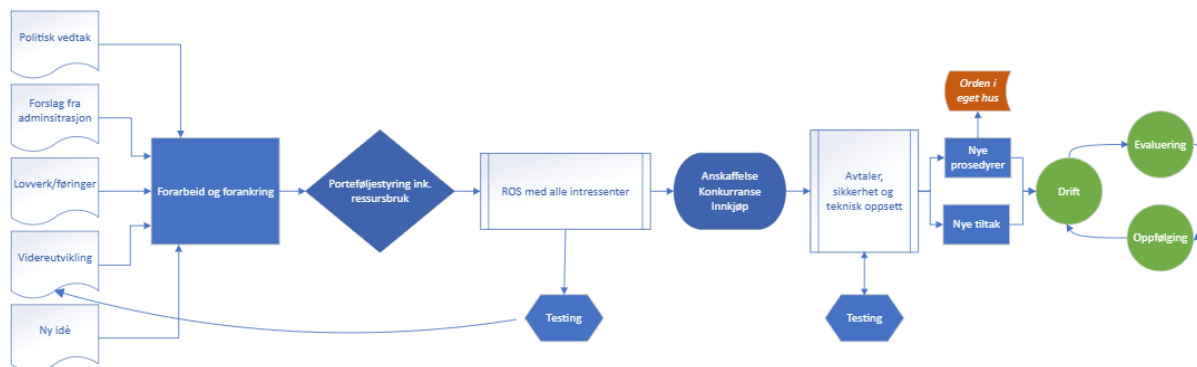
Basert på forutsetningene for å nå målene for offentlige virksomheter fra nasjonal digitaliseringsstrategi, kommunens digitaliseringsstrategi og «Færder 2030» er følgende, overordnede mål definert.

Kommunen skal:

- Sørge for at digitale tjenester er bærekraftige, tilgjengelige, brukervennlige og inkluderende, med utgangspunkt i innbyggernes behov og mål i Færdertrappa
- Digitalisere tjenester for mer effektiv saksbehandling og økt kvalitet med mål om å frigjøre tid og ressurser til kommunens kjerneoppgaver.
- Videreutvikle en helhetlig arbeidsflyt for alle digitale prosjekter og prosesser for å sikre god ressursutnyttelse.
- Besitte høy digitaliseringskompetanse internt, slik at kommunen effektivt kan koordinere og veilede digitaliseringsarbeidet i de ulike sektorene.
- Øke sin kompetanse på kunstig intelligens og automatisering, og ta dette i bruk der det er hensiktsmessig og forsvarlig.
- Ivareta informasjonssikkerhet, personvern og etiske problemstillinger i alle prosjekter, prosesser og systemer.
- Videreutvikle porteføljestyringsmodellen innen digitalisering, som vil si styring og prioritering av prosjekter, initiativer eller investeringer, for å sikre tilgang på ressurser og kompetanse til rett tid.
- Ha systematisk oppfølging av gevinstrealisering for digitaliseringsprosjekter.
- Etablere og vedlikeholde digital infrastruktur i kommunale bygg som muliggjør effektiv digital transformasjon over tid.
- Øke samordning, erfaringsutveksling og samarbeid mellom sektorene og virksomhetene – både internt og med andre offentlige og private aktører.

Innsatsområder og tiltak for måloppnåelse

En helhetlig arbeidsflyt for nye og eksisterende digitale prosjekter og arbeidsprosesser krever at man retter oppmerksomheten mot flere sentrale områder enn kun digitalisering. Det er avgjørende å videreutvikle dagens praksis, styrke kommunikasjonen og forbedre informasjonsflyten internt i kommunen.



Figur 2: Arbeidsflyt for digitalisering

Kommunen må finne og ta i bruk de mest effektive metodene for digitale arbeidsprosesser, samtidig som det sikres at alle som er involvert får tilgang til relevant informasjon. I tillegg er det viktig å styrke samspillet mellom arbeidsprosesser på tvers av sektorene og virksomhetene. Dette oppnås ved å etablere og videreutvikle tydelige prosedyrer knyttet til digitale arbeidsprosesser.

Det er viktig for kvalitetssikring av kommunens digitale tjenester å sikre at flere innehar komplementær kompetanse. Dette innebærer at flere ansatte har kompetanse til å utføre de samme oppgavene, slik at tjenestene ikke blir sårbare ved fravær eller turnover. Dette sikres gjennom dokumentasjon av arbeidsprosesser, rette tilganger og opplæring. Et godt oppdatert kvalitetssystemet vil være viktig.

For å sikre optimal ressursutnyttelse og redusere unødvendige kostnader, må kommunen systematisk kartlegge og vurdere alle eksisterende digitale systemer og arbeidsprosesser. Dette innebærer å identifisere systemer og arbeidsprosesser som overlapper, i tillegg til å identifisere systemer som ikke utnyttes optimalt. Digitaliseringsdirektoratets veileder for «orden i eget hus» og systemet DigiOrden vil være viktige ressurser i dette arbeidet. Det må utarbeides og innføres tydelige rutiner for jevnlig oppfølging og evaluering av digitale prosjekter, slik at arbeidsprosessene kontinuerlig kan forbedres og tilpasses faktiske behov. På denne måten kan kommunen sikre at ressursene brukes målrettet og effektivt, samtidig som man unngår kostnader knyttet til manglende koordinering og oppfølging.

Effektiv bruk av kompetanse, tid og økonomiske ressurser forutsetter en grundig kartlegging av behovene i de ulike kommunalområdene. Dette innebærer å analysere hvilke faktorer som påvirker prioriteringsrekkefølgen. Samtidig er det viktig å begrense endringer i områder som allerede er involvert i omfattende prosesser, for å unngå overbelastning og sikre at pågående prosjekter kan fullføres på en effektiv måte.

Digitale verktøy som gir sanntidsoversikt over prosjekter og ressursbruk kan effektivisere statusoppfølging og frigjøre ledertid. Dette gir raskere beslutningsgrunnlag og bedre

prioriteringer. I Færder kommune skal alle prosjekter levere målbare gevinster for innbyggere og organisasjonen. Porteføljestyling og prosjektstyringsverktøy er sentralt i dette arbeidet.

Kvalitetssikring av informasjonssikkerhet og personvern

Færder kommune skal følge nasjonale mål om innebygd personvern i alle IT-løsninger og stiller krav om risikovurderinger ved bruk av nettbaserte analyseverktøy. Dette betyr at personvern skal være en integrert del av systemene fra starten av, og ikke noe som legges til i etterkant. For å sikre kvaliteten på informasjonssikkerhet og personvern, er det avgjørende å følge de nasjonale retningslinjene og strategiene som er satt frem mot 2030.

En viktig del av den nasjonale digitaliseringsstrategien er å sørge for innbyggernes personvern i møte med de store teknologigigantene. Dette krever at kommunen og kommunens virksomheter er bevisste på hvordan de bruker og lagrer personinformasjon, og at de har klare retningslinjer og prosedyrer for å beskytte personopplysninger som følger norsk personvernlovgivning. Det vil si blant annet:

- Databehandleravtale (DBA): en avtale mellom kommune (behandlingsansvarlig) og leverandør (databehandler) som regulerer hvordan personopplysninger skal behandles på vegne av virksomheten.
- Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS): en systematisk vurdering av hvilke risikoer og sårbarheter som kan oppstå ved innføring eller bruk av digitale løsninger.
- Personvernkonsekvensanalyse (DPIA): en vurdering som skal gjennomføres før man starter en behandling av personopplysninger som kan medføre høy risiko for personvernet.
- Protokoll over behandlingsaktiviteter: en oversikt over hvordan personopplysninger behandles, hvilke systemer og prosesser som benyttes, og hvilke sikkerhetstiltak som er på plass.

Videre bør det legges vekt på kartlegging av kompetanse, opplæring og bevisstgjøring blant ansatte, slik at alle er klar over viktigheten av informasjonssikkerhet og personvern. Dette kan inkludere kurs, workshops og jevnlig oppdateringer om nye trusler og beste praksis. Her vil ny kompetanseplattform, KS Kunnskap, være et konkret virkemiddel.

Sikker og fremtidsrettet digital infrastruktur

Færder kommune skal sørge for en sikker og fremtidsrettet digital infrastruktur ved å følge den nasjonale digitaliseringsstrategien for 2024-2030. Strategien vektlegger blant annet at alle husstander og virksomheter skal ha tilbud om bredbånd med en nedlastingshastighet på minst 100 Megabit per sekund innen utgangen av 2025, og minst 1 Gigabit per sekund innen utgangen av 2030. Jarlsberg IKT har, i samarbeid med kommunen, ansvar for å følge opp utbyggingen av bredbåndsdekningen. Vestfold fylkeskommune administrerer tildelingen fra statsbudsjettet, men for 2026 varsles det en betydelig reduksjon i bredbåndsstøtten. Ifølge forslaget til statsbudsjett er støtten redusert med over 90% sammenlignet med tidligere år.

Jarlsberg IKT fra 2027

Jarlsberg IKT er et kommunalt oppgavefellesskap som leverer våre IKT-tjenester; digitale enheter, rådgivning, nettverk, applikasjonsforvaltning etc. Etter Tønsberg kommunes valg i 2024 om å trekke seg ut av Jarlsberg IKT jobbes det videre med en intensjon om å fortsette oppgavefellesskapet med de to gjenværende kommunene, Færder og Holmestrand, i tillegg til de interkommunale selskapene som driftes i dag. Det oppfattes ikke hensiktsmessig for kommuner på størrelse med Færder og Holmestrand å drifte på egenhånd på grunn av stordriftsfordeler vi drar nytte av i fellesskap. Etter avtalevilkårene vil ny samarbeidsmodell være gjeldende fra 01.01.2027. Det vil i 2026 være et fokusområde å utvikle rammeverk og forberede drift på denne endringen, også med fokus på å se nye muligheter for oppgavefellesskapet.

Kunstig intelligens (KI) og KI-forordningen

KI-forordningen omfatter implementering av kunstig intelligens og automatisering der det er hensiktsmessig, med særlig vekt på etikk, personvern og ansvarlig bruk. Kommunen skal følge nasjonale etiske retningslinjer for kunstig intelligens, og supplere med lokale retningslinjer der det er behov for tilpasninger. Kompetanseheving baseres på kartlegging og bør inkluderes i KS Kunnskap og Diginettverkene. Diginettverkene er regionale digitaliseringsnettverk for strategiske og operative samarbeid om digitalisering og digital omstilling, koordinert av KS. Videre burde informasjonsflyt, samarbeid og delingskultur styrkes i forsknings- og utviklingsprosjekter regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Det anbefales å oppdatere interne retningslinjer, planlegge dokumentasjon for høyrisiko-systemer og delta i nasjonale initiativer, som *KI Norge*, for å sikre etterlevelse og trygg digital utvikling.

Etikk

Kommunen skal sikre digital likestilling, ivarettatt personvern, ansvarlighet og åpenhet. Digital etikk sees som en integrert del av daglig samhandling, og kompetanseheving innen kildekritikk og digital vurderingskompetanse vil være viktig i tiden framover.

Avslutning

Handlingsplanen for digitalisering i Færder kommune gir et helhetlig rammeverk for hvordan kommunen skal møte fremtidens krav til effektive, brukervennlige og sikre tjenester. Gjennom tydelige mål, konkrete tiltak og forankring i både nasjonale og lokale strategier, legger planen til rette for kontinuerlig forbedring og innovasjon i kommunens arbeid. Suksess forutsetter bredt samarbeid, systematisk kompetanseutvikling og en kultur for endring på tvers av sektorer og virksomheter. Ved å følge opp og revidere planen jevnlig, sikrer Færder kommune at digitaliseringsarbeidet forblir relevant, bærekraftig og tilpasset innbyggernes og organisasjonens behov. På denne måten står kommunen godt rustet til å realisere gevinster, ivareta personvern og informasjonssikkerhet, og skape varige forbedringer for innbyggere og ansatt.